

השאלות

פרק ראשון — קטעים שנלמדו (88 נקודות)

ענה על ארבע מהשאלות 1-5 (לכל שאלה — 22 נקודות).

בכל אחת מהשאלות שבחרת ענה על סעיף א (חובה) (10 נקודות),

ועל שניים מהסעיפים ב-ד (לכל סעיף — 6 נקודות).

1. היסטוריוגרפיה

קרא מלכים ב, כ"א, 1-18.

בן

שְׁתַּיִם עֲשָׂרָה שָׁנָה מִנְּשֵׂה בַמֶּלֶךְ וְחֲמִשִּׁים וְחֲמִשׁ שָׁנָה מֶלֶךְ
 בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אָמוֹ חַפְצִי-בָהּ: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינָי: ה'
 כְּתוּעַבַת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹדִישׁ ה' מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֵּשֶׁב
 וַיִּבֶן אֶת-הַבָּמוֹת אֲשֶׁר אָבֵד חֲזַקְיָהוּ אָבִיו וַיִּקַּם מִזְבַּחַת
 לְבַעַל וַיַּעַשׂ אֲשֶׁרָה כְּאֲשֶׁר עָשָׂה אַחָאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁתַּחֲוּ
 לְכָל-עֲבַא הַשָּׁמַיִם וַיַּעֲבֹד אֹתָם: וּבְנָה מִזְבַּחַת בְּבֵית ה'
 אֲשֶׁר אָמַר ה' בִּירוּשָׁלַם אֲשִׁים אֶת-שָׁמַי: וַיִּבֶן מִזְבַּחֹת
 לְכָל-עֲבַא הַשָּׁמַיִם בְּשֵׁתֵי חֲצֹרוֹת בֵּית-ה': וְהָעֲבִיר אֶת-
 בְּנוֹ בָאִשׁ וְעוֹנֵן וְנֹחֵשׁ וְעֹשֶׂה אוֹב וַיִּדְעָנִים הִרְבָּה לַעֲשׂוֹת הָרַע
 בְּעֵינָי ה' לְהַכְעִיִם: וַיִּשֶׁם אֶת-פֶּסֶל הָאֲשֶׁרָה אֲשֶׁר עָשָׂה
 בְּבֵית אֲשֶׁר אָמַר ה' אֶל-דָּוִד וְאֶל-שְׁלֹמֹה בְּנוֹ בְּבֵית הַזֶּה
 וּבִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בַּחֲרָתִי מִכָּל שְׁבֹטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשִׁים אֶת-שָׁמַי
 לְעוֹלָם: וְלֹא אֶסִּיף לְהַנִּיד רֶגֶל יִשְׂרָאֵל מִן-הָאָדָמָה אֲשֶׁר
 נָתַתִּי לְאַבְרָהָם רֶק וְאֶסְיָשְׁמְדוּ לַעֲשׂוֹת כָּכָל אֲשֶׁר צִוִּיתִים
 וְלִכְלַל-הַתּוֹרָה אֲשֶׁר-צִוָּה אֹתָם עַבְדִּי מֹשֶׁה: וְלֹא שָׁמְעוּ וַיִּתְעַס
 מִנְּשֵׂה לַעֲשׂוֹת אֶת-הָרַע מִן-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד ה' מִפְּנֵי
 בְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּדְבַר ה' בִּיד-עַבְדּוֹ הַנְּבִיאִים לֵאמֹר: יַעַן
 אֲשֶׁר עָשָׂה מִנְּשֵׂה מֶלֶךְ-יְהוּדָה הַתַּעֲבוֹת הָאֵלֶּה הָרַע מִכָּל
 אֲשֶׁר-עָשׂוּ הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר לִפְנֵינוּ וַיַּחֲטֵא גַם-אֶת-יְהוּדָה
 בְּגִלּוּלָיו: לָכֵן כֹּה-אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 הֲנִנִּי מִבֵּיא רָעָה עַל-יְרוּשָׁלַם וְיְהוּדָה אֲשֶׁר כָּל-שָׁמְעוּ
 תִּצְלַנָּה שְׁתֵּי אֲזִינוּ: וְנִטִּיתִי עַל-יְרוּשָׁלַם אֶת-קוֹ שִׁמְרוֹן וְאֶת-
 מִיִּשְׁכַּלֶּהָ בֵּית אַחָאָב וּמְהִיתִי אֶת-יְרוּשָׁלַם כְּאֲשֶׁר-יִמְחָה

שמעה

אֶת־הַצִּלְחַת מִחַה וְהַפֶּךְ עַל־פְּנֵיהֶּ: וְנִטְשֵׁתִי אֶת שְׂאֵרֵית
 נַחֲלָתִי וְנִתְתִּים בְּיַד אִיבֵיהֶם וְהָיוּ לְבוֹ וּלְמִשְׁסָה לְכָל־
 אִיבֵיהֶם: יַעַן אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת־הָרַע בְּעֵינַי וַיְהִיו מִכְעָסִים אֹתִי
 מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר יָצְאוּ אֲבוֹתֶם מִמִּצְרַיִם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה: וְגַם
 דָּם נָקִי שָׁפַךְ מִנְשֵׂה הָרְבָה מְאֹד עַד אֲשֶׁר־מָלֵא אֶת־יְרוּשָׁלַם
 פֶּה לַפֶּה לְבַד מִחֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חֲטִיֵא אֶת־יְהוּדָה לַעֲשׂוֹת
 הָרַע בְּעֵינַי ה': וְיִתֵר דְּבַרִי מִנְשֵׂה וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְחֲטָאתוֹ
 אֲשֶׁר חָטָא הַלֵּא־הֶם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבַרִי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
 יְהוּדָה: וַיִּשְׁכַּב מִנְשֵׂה עַס־אֲבֹתָיו וַיִּקְבֵר בְּגֹן־בֵּיתוֹ בְּגֹן־עֲזָא
 וַיִּמְלֶךְ אֲמוֹן בְּנוֹ תַחְתָּיו:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים 1-11 בקטע שלפניך.

ציין שלוש דרכים שבאמצעותן מחבר ספר מלכים מבטא ביקורת חריפה כלפי המעשים של מנשה.

בסס את דבריך על הכתוב.

ענה על שניים מהסעיפים ב-ד.

ב. קרא פסוקים 6-9 ופסוק 16 בקטע שלפניך.

(1) איזה סוג של חטא מתואר בפסוקים 6-9, ואיזה סוג של חטא מתואר בפסוק 16

(עד האתנחתא)? (2 נקודות)

(2) איזה משני סוגי החטאים שצינת בסעיף (1) מרכזי יותר, לשיטת המתבר?

נמק, ובסס את דבריך על הכתוב.

איזה חטא לדעתך כבד יותר? נמק. (4 נקודות)

ג. קרא פסוקים 10-15 בקטע שלפניך.

בקטע זה מוטלת האשמה בחורבן יהודה הן על מנשה הן על בני ישראל.

הבא ראיה מן הקטע לכל אחת מן ההאשמות האלה, והסבר כל ראיה שהבאת.

ד. קרא פסוקים 11-12 בקטע שלפניך וגם מלכים א, כ"א, 20-22; 25-26; מלכים ב, י"ז, 20-23.

לדברי חז"ל, לכל ישראל מוקנית הזכות לעולם הבא, אולם לשלושה מלכים אין חלק בעולם

הבא: לירבעם בן נבט, לאחאב ולמנשה.

הסבר מהו המכנה המשותף לשלושת המלכים האלה שדווקא מהם שללו חז"ל את הזכות

לחלק בעולם הבא.

/המשך בעמוד 4/

קרא יחזקאל, ל"א, 1-14.

א היתה עליו יד- ה' ויוציאני ברוח ה' ויניחני בתוך הפקעה
 ב והיא מלאה עצמות: והעבירני עליהם סביב וסביב והנה
 ג רבות מאד על-פני הפקעה והנה יבשות מאד: ויאמר אלי
 ד בן-אדם התחיינה העצמות האלה ואמר אדני ה' אתה
 ה ידעת: ויאמר אלי הנבא על-העצמות האלה ואמרת אליהם
 ו ה' העצמות היבשות שמעו דבר-ה' ה': כה אמר אדני ה'
 ז לעצמות האלה הנה אני מביא בכס רוח וחיייתם: ונתתי
 ח עליכם גידים והעלתי עליכם בשר וקרמתי עליכם עוד ונתתי
 ט בכס רוח וחיייתם וידעתם כי-אני ה': ונבאתי כאשר צויתי
 י ויהי-קול כהנבאי והנה-רעש ותקרבו עצמות עצם אל-
 יא עצמו: וראיתי והנה-עליהם גדים ובשר עלה ויקרם עליהם
 יב עוד מלמעלה ורוח אין בהם: ויאמר אלי הנבא אל-הרוח
 יג הנבא בן-אדם ואמרת אל-הרוח כה-אמר ו אדני ה'
 יד מארבע רוחות באי הרוח ופתי בהרוגים האלה ויחיו:
 יה והנבאתי כאשר צוני ותבוא בהם הרוח ויחיו ויעמדו על-
 יז רגליהם חיל גדול מאד מאד: ויאמר אלי בן-אדם העצמות
 יח האלה כל-בית ישראל המה הנה אמרים יבשו עצמותינו
 יט ואבדה תקותנו נגזרנו לנו: לכן הנבא ואמרת אליהם כה-
 כ אמר אדני ה' הנה אני פתח את-קברותיכם והעליתי
 כא אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל-אדמת ישראל:
 כב וידעתם כי-אני ה' בפתחי את-קברותיכם ובהעלותי אתכם
 כג מקברותיכם עמי: ונתתי רוחי בכס וחיייתם והנחתי אתכם
 כד על-אדמתכם וידעתם כי אני ה' דברתי ועשיתי נאם-
 כה ה'

ענה על סעיף א (חובה).

א. החזון בפרק ל"א, א' י"ד הוא ללא ספק תזוון הנחמה המפורסם ביותר... ומן המרשימים ב

בספרות הנבואה כולה. (י' הופמן, "יחזקאל", עולם ו

(1) הסבר מדוע החזון בקטע שלפניך נחשב לחזון נחמה. בסס את דבריך על הכ

ענה על שניים מהסעיפים ב-ד.

ב. החזון בקטע שלפניך מבוסס על אמרה שהייתה שגורה בפי העם.

(1) צטט והסבר אמרה זו. (3 נקודות)

(2) קרא פסוקים 12-14 בקטע שלפניך.

הסבר כיצד יחזקאל משתמש באמרה של העם כדי לסתור אותה.

בסס את דבריך על הכתוב. (3 נקודות)

ג. המילה "רוח" היא מילה מנחה בחזון, ובאמצעותה יחזקאל מתאר חזון שתחילתו

תחייה פיזית וסופו תחייה רוחנית.

הסבר כיצד המילה המנחה "רוח" תורמת לתיאור של חזון זה ביחזקאל, ל"ו.

ד. קרא פסוקים 11-14 ביחזקאל, ל"ו.

לפניך שני קטעים II-I:

I. פירוש רד"ק לפסוקים 11-14.

והעניין הזה הראה לו הקדוש ברוך הוא למשל, כי בני ישראל יצאו מהגלות שהם בו,

והם בו כעצמות היבשות, על דרך משל.

II. קטע משירו של עמיר בניון.

[...]

ותבוא בהם הרוח יעמדו על רגליהם

חיל גדול מאוד מקברותיהם

העצמות האלה כל בית ישראל

ואז תוכל לראות את הפנים כולן

את מי שלא ראית מאז ומעולם

את אברהם ואת שרה, חוה ואדם

את כל מי שהתגעגעת אליו כל כך

[...]

את החזון המתואר בפסוקים 11-14 שקראת אפשר לפרש פירוש סמלי ואפשר לפרש

פשוטו כמשמעו.

איזה משני הקטעים, II-I, מפרש את החזון פירוש סמלי, ואיזה מפרש אותו

פשוטו כמשמעו? הסבר את דבריך, ובסס אותם על הקטעים.

/המשך בעמוד 6/

3. חוק

קרא שמות, כ', 1-14. (שים לב! במהדורות תנ"ך אחדות ייתכנו שינויים במספרי הפסוקים.)

א וידבר אלהים את כל הדברים האלה
 ב לאמר: אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך
 ג מארץ מצרים מבית עבדים: לא יהיה לך אלהים אחרים
 ד על פני: לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל
 ה ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ: לא-
 ו תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי ה' אלהיך אל קנא
 ז פקד עון אבת על-בנים על-שלישים ועל-רבעים לשנאי:
 ח ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי: לא
 ט תשא את-שם-ה' אלהיך לשוא כי לא ינקה ה' את
 י אשר-ישא את-שמו לשוא:
 יא זכור את-יום השבת לקדשו: ששת ימים תעבד ועשית כל
 יב מלאכתך: ויום השביעי שבת ל' ה' אלהיך לא-תעשה כל
 יג מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך וגרך אשר
 יד בשעריך: כי ששת-ימים עשה ה' את-השמים ואת-הארץ
 יה את-הים ואת-כל-אשר-בם וינח ביום השביעי על-פני פרך
 יו ה' את-יום השבת ויקדשהו: כבוד את-אביך
 יז ואת-אמך למען יארכו ימך על האדמה אשר-ה' אלהיך
 יח נתן לך: לא תרצח
 יט תנאף לא תגנב
 כ תענה ברעך עד שקר:
 כא תחמוד בית רעך
 כב תחמוד אשת רעך ועבדו ואמתו ושורו וחמורו וכל אשר
 כג לרעך:

ענה על סעיף א (חובה).

א. (1) יש המחלקים קטע זה לשני חלקים: פסוקים 1-12 ופסוקים 13-14. הצע הסבר לחלוקה זו. (5 נקודות)

(2) ...עשרת הדיברות הם תמצית [=עיקר] תביעתו של אלוהי ישראל מעמו... (מ' ויינפלד, "שמות", עולם התנ"ך)

הסבר קביעה זו. (5 נקודות)

ענה על שניים מהסעיפים ב-ד.

ב. קרא פסוקים 8-11 בקטע שלפניך וגם **דברים**, ה', 12-15 (הדיבר 'שבת'): "שמור... את יום השבת".

(1) מהו הנימוק לאיסור המלאכה בקטע **משמות** שלפניך? (2 נקודות)

(2) בהנמקתו של נוסח **דברים** יש מרכיב הזמניטרי ומרכיב של תודעה היסטורית.

(מ' ויינפלד, עשרת הדיברות וקריאת שמע: גילגוליהן של הצהרות אמונה)

ציין מהו כל מרכיב. (4 נקודות)

ג. קרא פסוק 12 בקטע שלפניך.

בדיבר 'כיבוד אב ואם' יש תוספת שאינה בדיברות האחרים.

(1) צטט תוספת זו. (2 נקודות)

(2) קרא גם **דברים**, ה', 16 ('כיבוד אב ואם'): "כבד את אביך ואת אמך... נתן לך".

הדיבר **בדברים** מרחיב את התוספת שב**שמות**.

מהי ההרחבה, ומה יכולה להיות הסיבה להרחבה זו? (4 נקודות)

ד. "לא תרצח" (פסוק 13).

קרא את הקטע שלפניך מן הפירוש של אבן עזרא לדיבר זה:

'לא תרצח' - בידך; או בלשונך; להעיד עליו שקר להמיתו; או להיותך רכיל; או לתת לו עצה רעה בזדון, שתדע שייהרג; או שנגלה לך סוד שתוכל להצילו מן המוות אם תגלהו לו, ולא גילית - אתה כמו רוצח.

(1) הסבר כיצד אבן עזרא מבין את הדיבר "לא תרצח". (3 נקודות)

(2) האם לדעתך הפירוש של אבן עזרא מחזק או מחליש את האיסור לרצוח אדם?

נמק את דעתך. (3 נקודות)

/המשך בעמוד 8/

4. הבריאה וראשית האנושות

קרא בראשית, ט', 17-1

א ויברך אלהים את־נח ואת־בניו ויאמר להם
 ב פרו ורבו ומלאו את־הארץ: ומוראכם וחתכם יהיה על־כל־
 ג חית הארץ ועל כל־עוף השמים בכל אשר תרמש האדמה
 ד ובכל־דגי הים בידכם נתנו: כל־רמש אשר הוא־חי לכם
 ה יהיה לאכלה בירק עשב נתתי לכם את־כל: אך־בשר
 וז בנפש־דמו לא תאכלו: ואך את־דמכם לנפשותיכם אדרש
 ז מיד כל־חיה אדרשנו ומיד האדם מיד איש אחיו אדרש
 ח את־נפש האדם: שפך דם האדם באדם דמו ישפך כי בצלם
 ט אלהים עשה את־האדם: ואתם פרו ורבו שרצו בארץ
 י ורבו־בה: ויאמר אלהים אל־נח ואל־בניו אתו
 יא לאמר: ואני הנני מקים את־בריתי אתכם ואת־זרעכם
 יב אחריכם: ואת כל־נפש החיה אשר אתכם בעוף בבהמה
 יג ובכל־חית הארץ אתכם מכל יצאי התבה לכל חית הארץ:
 יד והקמתי את־בריתי אתכם ולא־יכרת כל־בשר עוד ממי
 טו המבול ולא־יהיה עוד מבול לשחת הארץ: ויאמר אלהים
 טז זאת אות־הברית אשר־אני נתן ביני וביניכם ובין כל־נפש
 טז חיה אשר אתכם לדדת עולם: את־קשתי נתתי בענן והיתה
 טז לאות ברית ביני ובין הארץ: והיה בענני ענן על־הארץ
 טז ונראתה הקשת בענן: וזכרתי את־בריתי אשר ביני וביניכם
 טז ובין כל־נפש חיה בכל־בשר ולא־יהיה עוד המים למבול
 טז לשחת כל־בשר: והיתה הקשת בענן וראייתה לזכר ברית
 טז עולם בין אלהים ובין כל־נפש חיה בכל־בשר אשר על־
 טז הארץ: ויאמר אלהים אל־נח זאת אות־הברית אשר הקמתי
 טז ביני ובין כל־בשר אשר על־הארץ:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים 8-17 בקטע שלפניך.

בדברי האל שלאחר המבול יש הבטחה לעתיד.

(1) לפי פסוק 11, הסבר את ההבטחה לעתיד. (5 נקודות)

(2) מהו התפקיד של הקשת בענן בהבטחה זו? בסס את דבריך על הכתוב. (5 נקודות)

ענה על שניים מהסעיפים ב-ד.

ב. (1) קרא פסוקים 1-2 בקטע שלפניך, וגם **בראשית**, א', 28.

ציין במה שונה ברכת אלוהים מבחינת היחס בין האדם לבעלי החיים בפסוקים 1-2

בקטע שלפניך מן הברכה שב**בראשית**, א', 28. (3 נקודות)

(2) על פי פסוק 3 בקטע שלפניך ו**בראשית**, א', 29-30, ההרמוניה ששררה בעולם בזמן

בריאנו נפגעה לאחר המבול. הסבר קביעה זו. (3 נקודות)

ג. קרא פסוקים 3-4 בקטע שלפניך.

(1) מהו ההיתר שנתן האל לאדם אחרי המבול, ומהי המגבלה על היתר זה? (2 נקודות)

(2) קרא את הקטע שלפניך מדברי הרב קוק:

אמנם אחרי הרפיון האנושי, הנמשך גם כן מנפילתו המוסרית, ראוי לאכול בשר... אם

כן אותו ההיתר שיצא אחר המבול... לא יהיה נוהג בפועל לעד ולעולם.

(הרב קוק, חיון הצמחונות והשלום)

מהי ההשקפה של הרב קוק בנוגע להיתר זה? מהי דעתך על השקפתו? נמק.

(4 נקודות)

ד. קרא פסוקים 5-6 בקטע שלפניך.

(1) בפסוקים אלה יש איסור חמור מאוד לרצוח אדם.

ציין-מהו המבנה הספרותי של החלק הראשון של פסוק 6 (עד האתנחתא), והסבר

את התרומה של מבנה זה להדגשת החומרה של האיסור. הסבר את הנימוק שנותן

הכתוב לאיסור חמור זה. (3 נקודות)

(2) קרא גם **בראשית**, ח', 21.

כיצד פסוק זה יכול להסביר מדוע האיסור המפורש לרצוח אדם ניתן רק אחרי המבול?

הסבר את דבריך. (3 נקודות)

/המשך בעמוד 10/

קרא בראשית, י"ח, 16-33.

טז ויקמו משם האנשים וישקפו
 יז על פני סדם ואברהם הלך עמם לשלחם: וה' אמר המכסה
 יח אני מאברהם אשר אני עשה: ואברהם היו יהיה לגוי גדול
 יט ועצום ונברכרבו כל גוי הארץ: כי ידעתיו למען אשר
 יצוה את בניו ואת ביתו אחיו ושמרו דרך ה' לעשות
 כ צדקה ומשפט למען הביא ה' על אברהם את אשר-
 כא דבר עליו: ויאמר ה' ועקת סדם ועמדה פירדה ותטאתם
 כב כי כבדה מאד: ארדה נא ואראה הפעקתה הבאה אלי
 כג עשו כלה ואסלא אדעה: ויפנו משם האנשים וילכו סדמה
 כד ואברהם עודנו עמד לפני ה': ויש אברהם ויאמר האף
 כה תספה צדיק עסרשע: אולי יש חמשים צדיקים בתוך העיר
 כו האף תספה ולא תשא למקום למען חמשים הצדיקים אשר
 כז בקרבה: חללה לך מעשת ונדבר הוה להמית צדיק עם-
 כח רשע והיה כצדיק פרשע חללה לך השפט פל הארץ לא
 כט יעשה משפט: ויאמר ה' אם אמצא בסדם חמשים צדיקים
 ל ואתוך העיר ונשאתי לכל המקום בעבורם: ויען אברהם
 לא ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל-אדני ואנכי עפר ואפר:
 לב אולי יחסרון חמשים הצדיקים חמשה התשחית בחמשה את
 לג פל העיר ויאמר לא אשחית אם אמצא שם ארבעים וחמשה:
 לד ויסף עוד לדבר אליו ויאמר אולי ימצאון שם ארבעים ויאמר
 לה לא אעשה בעבור הארבעים: ויאמר אל-נא יחר לאדני
 לו ואדברה אולי ימצאון שם שלשים ויאמר לא אעשה אם-
 לז אמצא שם שלשים: ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל-
 מח אדני אולי ימצאון שם עשרים ויאמר לא אשחית בעבור
 מ ט העשרים: ויאמר אל-נא יחר לאדני ואדברה אך הפעם
 מ י אולי ימצאון שם עשרה ויאמר לא אשחית בעבור העשרה:
 מ ב וילך ה' כאשר כלה לדבר אל אברהם ואברהם שב
 למקומו:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים 20-23 בקטע שלפניך.

(1) לפי פסוקים אלה, מה ה' מודיע לאברהם? בסס את דבריך על הכתוב. (5 נקודות)

(2) כיצד אברהם מגיב על דברי האל? הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב. (5 נקודות)

ענה על שניים מהסעיפים ב-ד.

ב. קרא פסוק 19 בקטע שלפניך.

ציין מהו הייעוד של אברהם על פי דברי האל, והסבר כיצד אברהם מממש את ייעודו לפי המסופר בקטע שלפניך.

ג. קרא פסוקים 23-33 בקטע שלפניך.

הדגם שני אמצעים שאברהם משתמש בהם כדי לשכנע את האל לשנות את החלטתו, והסבר כיצד כל אחד מהם משרת את אברהם במשימתו זו.

ד. קרא פסוקים 23-24 בקטע שלפניך.

(1) יש הטוענים כי יש סתירה בין עקרון הצדק שבפסוק 23 ובין עקרון הצדק שבפסוק 24.

הסבר טענה זו. (3 נקודות)

(2) קרא גם יחזקאל, י"ח, 1-4.

איזה משני עקרונות הצדק שבפסוקים אלה (23-24) עולה בקנה אחד עם העיקרון

שיחזקאל מציג בפני העם? הסבר את דבריך, ובסס אותם על הכתובים.

(3 נקודות)

פרק שני — קטע שלא נלמד (12 נקודות)

ענה על שלוש שאלות: על שאלה 6 (חובה), ועל שתיים מהשאלות 7-9 (לכל שאלה — 4 נקודות).

קרא שמואל א, א', 1-20.

א ויהי איש אחד מן־הרמתיים צופים מהר אפרים ושמו אלקנה
 ב בן־ירחם בן־אליהוא בן־תחו בן־צוף אפרתי: ולו שתי נשים
 שם אחת חנה ושם השנית פננה והי לפננה ילדים ולחנה
 ג אין ילדים: ועלה האיש ההוא מעירו מימים וימימה
 להשתחות ולזבח לַיהוָה צבאות בשלה ושם שני בני־עלי
 ד חפני ופנחס פהגים לַיהוָה: והי היום ויזבח אלקנה ונתן
 ה לפננה אשתו ולכל־בניה ובנותיה מנות: ולחנה יתן מנה
 ו אחת אפים כי את־חנה אהב וַיהוָה סגר רחמה: וכעסתה
 ז צרתה גס־פֶּעַם בעבור הרעמה כי־סגר הַיהוָה בעד רחמה:
 ח וכן יעשה שנה בשנה מדי עלתה בבית הַיהוָה פן תכעסה
 ט ותבכה ולא תאכל: ויאמר לה אלקנה אישה חנה למה
 י תבכי ולמה לא תאכלי ולמה ידע לבבך הלוא אנכי טוב
 י לך מעשרה בנים: ותקם חנה אחרי אכלה בשלה ואחרי
 יא שתה ועלי הכהן ישב על־הכפא על־מוזות היכל הַיהוָה: והיא
 יב מרת נפש ותתפלל על־הַיהוָה ובכה תבכה: ותדר נדר ותאמר
 יג הַיהוָה צבאות אֲסֹדָאָה תִרְאֶה ובעני אמתך וזכרתני ולא־
 יד תשכח את־אמתך ונתתה לאמתך ודע אנשים ונתתיו
 יה לַיהוָה בלִימֵי חיו ומודה לא־יעלה על־ראשו: והיה כי
 יז הרבתה להתפלל לפני הַיהוָה ועלי שמר את־פיה: וחנה היא
 יח מדברת על־לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה
 יט עלי לשכרה: ויאמר אליה עלי עד־מתי תשתכרין הסירי
 כ את־ייןך מעליך: ותען חנה ותאמר לא אדני אשה קשת־
 כא רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את־נפשי לפני הַיהוָה:
 כב אל־תתן את־אמתך לפני בת־פלעל כי־מרב שיחי וכעסי
 כג דברתי עד־הנה: ויען עלי ויאמר לבי לשלום ואלהי ישראל

יִתֵּן אֶת־שִׁלְתְּךָ אֲשֶׁר שָׁאלְתָּ מֵעַמּוֹ: וְהֵאמֵר תִּמְצֵא שְׁפַחְתְּךָ
חֵן בְּעֵינֶיךָ וְתִלְךָ הָאִשָּׁה לְדַרְכָּהּ וְתֹאכַל וּפְנִיהָ לֹא־הִיזְלֶה
עוֹד: וַיִּשְׁכְּמוּ בַּבֶּקֶר וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לִפְנֵי ה' וַיִּשְׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־
בֵּיתֶם הַרְמֵתָה וַיִּדַע אֱלֹקָנָה אֶת־חֲנָה אִשְׁתּוֹ וַיִּזְכְּרָה ה':
וַיְהִי לַתְּקוּפֹת הַיָּמִים וַתַּהַר חֲנָה וְתִלְדַּ בֵּן וְתִקְרָא אֶת־שְׁמוֹ
שְׁמוּאֵל כִּי מֵה' שְׁאֵלְתִּיו:

ענה על שאלה 6 (חובה).

6. קרא פסוקים 1-8 בקטע שלפניך.

א. מהי המצוקה של חנה? בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

ב. כיצד פנינה מתייחסת אל חנה, וכיצד אלקנה מתייחס אליה? בסס את דבריך על הכתוב.

(2 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 7-9.

7. קרא פסוקים 7-18 בקטע שלפניך.

א. בקטע זה מתואר שינוי במצב הנפשי של חנה.

ציין מהו השינוי. בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

ב. הבא מן הכתוב שני דברים שהיו עשויים לתרום לשינוי שתיארת בסעיף א. (2 נקודות)

8. קרא פסוקים 12-18 בקטע שלפניך.

השיחה בין עלי לחנה נפתחת בגערה של עלי כלפיה ומסתיימת בדברי עידוד של עלי לחנה.

ציין שתי דרכי תגובה של חנה כלפי עלי, שגרמו לו לשנות את יחסו אליה. הסבר את דבריך.

9. הקטע שלפניך הוא סיפור על הולדת גיבור לאחר מצוקה.

ציין גיבור מקראי נוסף שנולד אחר מצוקה דומה.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך